

# Vojenství u nás a v cizině.

## Strategické přesuny vyšších automobilních jednotek.

Generál F. Culmann uveřejnil v „La France Militaire“, čís. 17023 z 14.—15. srpna 1939, zajímavý článek, nadepsaný: „Les déplacements stratégiques des grandes unités automobiles“. Autor v něm uvádí:

Podle francouzského předpisu „Instruction sur l'emploi tactique des grandes unités“ rozumíme vyššími automobilními jednotkami jednak motorisované sbory, jednak mechanisované divise. Účelem prvních jsou rychlé přesuny strategických záloh, jejichž užití v boji není podstatně změněno, druhé jsou jezdecké divise, organizované na podkladě zbraní mechanisovaných, jejichž taktika je úplně nová. S těmito jednotkami byly v nedávné době získány nové zkušenosti: 12. března jedním německým sborem v Rakousku a 6. července jednou divisí belgickou.

Pokud jde o pochod 12. března, potvrdily četné publikace, v jakém nepořádku se octl brzy německý sbor přes to, že nikde nenarazil na odpor. Nebýval by byl s to provést pochod, kdyby naň bylo útočeno ať pozemními vojsky nebo ze vzduchu a kdyby byla zničena citlivá místa pochodové čáry.

Pplk J. Perré, známý odborník, praví: „...Tvrdí se, že armády klasického typu jsou zastaralé, že v příští válce budou všichni bojovníci naloženi na obrněná vozidla, jejichž rychlé sledy mohou zaplavit naši zemi v několika dnech, ba i v několika hodinách. To tedy nepůjde! Tank není strojem, jímž by bylo lze vyhrát válku bez průtahů a bezbolestně.“

U německých tanků se za postupu na Vídeň snad objevily technické nedostatky, jímž se však v budoucnu bude čelit. Snad i řidiči nebyli dostatečně vycvičeni ve velmi zvláštním řízení svých strojů, německé obyvatelstvo však skýtá takový lidský

reservoár, že bude snadné vybavit motorisované jednotky výhradně déle sloužícím personálem a dát mu dokonalý výcvik. Mimo to bude snadné opatřit si dobrá vozidla, neboť z podnětu Vůdce se vyvíjí automobilismus v Německu rychle.

Nehledíc k technickým nedostatkům a k nedostatkům ve výcviku bude třeba získat pro mechanisované divise bojovou zkušenost. Rovněž tak bude třeba upravit různá nařízení pro taktické použití těchto divisí, nařízení, která byla zpracována v míru, jen na podkladě logiky, podle zkoušek konaných na cvičištích, kde nebylo nepřítele. Máme proto za to, že je neopatrné považovat mechanisovanou divisi za diplomatický nástroj první hodiny.

Nevýhodou pro všechny motorisované jednotky zůstanou dlouhé pochody v pochodových proudech. I zde válka určitě poskytne nové zkušenosti.

Buď jak buď, když Československo pohrozilo zničením cest vedoucích z Německa, stal se mechanismus záboru praktikovaného při obsazení Rakouska neuskutečnitelným a Hitler velmi rozumně vyvolal anglické prostředkování.

Pokud jde o pochodovou rychlost, poznamenává pplk. Perré: „Má-li být dán pojem o možnostech tanku, uvádí se jeho maximální rychlost na přímé cestě s tvrdým podkladem a bez stoupání. Je to jediná rychlost, kterou lze udat, tedy jediná, která umožňuje srovnání, nemá však žádné praktické ceny a je třeba se mít velmi na pozoru před tím, abychom jí přisuzovali jakýkoli taktický význam. Průměrná pochodová rychlost (zastávky v to) takové jednotky na silnicích nebo cestách při dlouhém přemístění je zhruba vyjádřena empirickým vzorcem v km/hod:  $v = \frac{V}{3} + 2$  (V je maximální rychlost,  $v$  — průměrná pochodová rychlost). Rychlost ve střídavém terénu závisí ovšem na terénu, na vlastnostech tanku, na počtu koňských sil připadajících na jednu tunu, neboť čím je tento počet větší, tím je tank rychlejší. V terénu prostředně střídavém může tank dlouhý 4—5 m dosáhnout při delších pochodech sotva větší rychlost než 15 km za hodinu.

\*

Belgičané si vzali za úkol vyzkoušet organizaci motorisovaného jezdeckého sboru a nařízení, jimiž je upraveno užití a zasazení jeho jednotek. Chtěli se přesvědčit, je-li nová divise, jejíž palebná síla se rovná pěší divisi, schopna na počátku války přemístit se rychle z ubytování nebo z nástupového prostoru do prostoru vzdáleného tak, aby mohla být bez meškání zasazena do boje, vyplnit mezeru, krýt bok.

Námět k cvičení byl tento: 5. července, v předvečer nepřátelství, se předpokládá, že je jezdecký sbor ubytován v záloze v prostoru Moll, Brug—Léopold (50 km vsv. od Malines). Náhle se však všeobecná situace mění a velitelství je nuceno čelit vážné hrozbě, rysující se na jihozápadě státu. Dává rozkaz jedné zesílené mechanické divisi, aby se přemístila do prostoru Renaix, Audenarde (na řece Escaut, 30 km jz. od Gand) a zaujala tam obranné postavení.

Přesun je proveden 6. července. Již v odpoledních hodinách jsou přední strážé na svých místech a průzkum je proveden. Valné voje divise dorážejí do stanoveného prostoru po 120—150 km pochodu a počínají tam zaujímat obranné postavení.

Předpokládalo se, že nepřátelské letectvo rušilo neustále pochodové proudy palbami a že pumami zničilo mosty a křižovatky. Studovány a uskutečněny byly: krytí pohybu, vytyčení cest, zastření vozidel proti letectvu, protiletadlová obrana, objetí míst nepřekročitelných (objetí ostatně usnadněná bohatostí silniční sítě). Totéž platí o zásobování pohonnými látkami a o odstraňování poruch vozidel.

Určitý počet vozidel zůstal s poruchami stát na pochodové čáře, což bylo ovšem na újmu rychlosti pochodu. Pěchota ztrácí na pochodu jen 5% počtu, plahočí se však rychlostí 4 km za hodinu a urazí denně jen 25 km. Jezdeckvo se pohybuje rychleji (8 km), má však větší úbytky na lidech i na koních. Porouchané vozy motorisovaných jednotek lemuji snad přechodně pochodovou čáru, tyto jednotky se však mohou snadno přemístit na vzdálenost 200 km průměrnou rychlostí 30 km/hod. a dorazí tam čerstvé a čilé.

V celku byla úloha splněna, a to v požadované době.

Sluší však poznamenat, že v Belgii jsou všechna vozidla svěřena vojákům z povolání. Těch málo miličních vojinů, kteří jsou zařadění u motorisovaných jednotek, tvoří jen dopravné prvky. Díky této organizaci dopadla zkouška skvěle. Její úspěch dokazuje dovednost a dobrý výcvik řidičů a dobrou jakost aut a motocyklů.

Je-li naopak personál nezkušený, neznají-li řidiči dokonale a dlouhou dobu svůj materiál a nejsou-li zvyklí pochodu v proudech s vozy různého druhu, bude uvedení motorisovaných jednotek (a všech motorisovaných dělostřeleckých piuků) v pohyb spojeno s velkými potížemi. Ve Francii jsou sice zavedeny dva vůdčí listy, jeden pro řízení lehkých vozidel, druhý pro auta nákladní, jde tu však o vozidla běžné obchodní potřeby. Pro velmi obtížné řízení terénních vozů s pásy, lehkých a těžkých tanků a těžkých traktorů, nebyly zatím zvláštní vůdčí listy zavedeny. Charles de Gaulle úplně právem nazval svoje vynikající dílo o motorisovaných jednotkách: „Vers l'armée de métier“ (K armádě z povolání).

Kl.

## Literární přehled.

Jaký by byl ráz nové války? (What would be the character of a new war? Londýn, Victor Gollancz LTD., 411 str. Paříž, Delagrave, str. 342) je titul objemné ankety, uspořádané meziparlamentní unií v Ženevě jako příspěvek k mezinárodnímu míru a spolupráci mezi národy. Anketa, k níž byly vyzvány nejpopulárnější vojenské i vědecké osobnosti různých národů, zkoumá, zda vývoj nových bojových prostředků nesměruje k takovému vzájemnému ničení, že se zajištění států s pomocí vojenských prostředků nestává ilusorním. Vyčerpává všechny obory a způsoby budoucího válčení se všemi vyplývajícími následky morálními, fyzickými, zeměpisnými, finančními, hospodářskými a právními a podává jedinečné kompendium nynějšího válečného vědění nezbytného nejen pro vojáka, ale i pro širší veřejnost.

Kniha vydaná r. 1932 dočkala se několika pozdějších vydání a byla přeložena do většiny evropských jazyků. Je stále aktuální a nová a hodnoty v ní uložené jsou trvalého významu. Dnes, kdy některé dohady a otázky byly již buď zkušenostmi nebo vývojem prověřeny, je zajímavé konstatovat, do jaké míry obraz

války, vylíčený společně vynikajícími znalci všech národů, jeví odchylky od skutečností, jak nám jsou dnes známy. Retrospektivní promítnutí pouček této knihy na př. na španělskou válku, skýtá zejména možnost cenného srovnání.

Francouzský generál Réquin, bývalý profesor v kurse pro vyšší velitele, analysoje všeobecný vojenský charakter budoucí války, která podle jeho názoru musí být dlouhá, jednak pro velké množství zúčastněných sil, jednak proto, že každý národ bude bojovat až do konce, protože půjde o jeho státní existenci. I když budou vynalezeny prostředky k rychlému ukončení války, nebudou tak brzy vyrobeny v rozhodujícím množství. Poukazuje na ustanovení franc. Polního řádu o důležitosti stálých opevnění a zdůrazňuje mimořádně vážnou otázku krytu mobilisace a nástupu.

Německý generál von Metzsch pojednává o nových směrech ve válčení. Je pravděpodobno, že každý moderně vyzbrojený stát použije ihned při vypovědění války možnosti útoku hluboko do nepřátelského území, dříve než nepřítel ukončil svou mobilisaci, a to za kombinace letectva a rychlých jednotek. Zů-